

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	17. maj 2001

Under henvisning til Europaudvalgets skrivelse af 9. marts 2001 (Alm. del – bilag 877) vedlægges Miljø- og Energiministeriets bidrag til besvarelse af det deri stillede spørgsmål nr. 129 og 130.

Den

Miljø- og Energiministeriets bidrag til:

Udenrigsministerens besvarelse af spørgsmål nr. 129 og 130 (alm. del - bilag 877) stillet af Europaudvalget.

Spørgsmål nr. 129:

Ministeren bedes - som lovet af justitsministeren (fg. miljøminister) på Europaudvalgets møde den 2. marts 2001 - oversende et notat om de retlige aspekter af sagen om anvendelse af sprøjtegiften diquat.

Svar:

Vedlagt besvarelsen af spørgsmålet følger et notat fra Miljøstyrelsen, der gør rede for retlige aspekter af sagen om anvendelse af diquat.

Spørgsmål nr. 130:

Ministeren bedes - som lovet af justitsministeren (fg. miljøminister) på Europaudvalgets møde den 2. marts 2001 - oversende de videnskabelige oplysninger om stoffet diquat, som Miljøstyrelsen vil lægge til grund for styrelsens samlede vurdering af stoffet.

Svar:

Plantebeskyttelsesmidlet Reglone, der indeholder diquat, blev forbudt i Danmark i 1997 med henvisning til, at midlet på grundlag af de dengang foreliggende oplysninger måtte anses for at være giftigt for vandmiljøet – det vil sige for livet i *overfladevand* som søer og vandløb - og tillige langsomt nedbrydeligt i jorden.

For nylig er Miljøstyrelsen imidlertid blevet bekendt med en lang række nye oplysninger i den videnskabelige litteratur om diquats giftighed for vandmiljøet – undersøgelser, der ikke indgik i Kommissionens materiale i forbindelse med EU-afstemningen om stoffet.

Vedlagt besvarelsen af spørgsmålet følger kopi af de nye undersøgelser af diquats giftighed for vandmiljøet.

De nye oplysninger viser, at diquat fortsat må anses for at være meget giftigt for vandmiljøet. Nu foreligger der imidlertid så stort et datamateriale, at det ikke længere er nødvendigt at anvende den meget store sikkerhedsmargin, der blev brugt i forbindelse med forbudssagen i 1997. På baggrund af de nye undersøgelsesresultater kan man nu med en større grad af præcision vurdere risikoen for vandmiljøet ved brug af diquat. Miljøstyrelsen vurderer derfor nu, at brugen af diquat kan godkendes - for så vidt angår stoffets giftighed for vandmiljøet - hvis blot det bruges i en vis afstand fra vandløb og søer.

Miljøstyrelsen er herudover bekendt med, at den danske importør af diquat, Syngenta (tidligere Zeneca), er på vej med nye oplysninger om diquats nedbrydning i jord. Da undersøgelserne endnu ikke er afsluttet, er Miljøstyrelsen ikke i besiddelse af oplysningerne på nuværende tidspunkt. Miljøstyrelsen er bekendt med, at foreløbige undersøgelsesresultater fra Zeneca kunne tyde på, at diquat nedbrydes lettere i jorden, end oplysningerne i 1997 viste. De endelige resultater af disse nye undersøgelser forventes i løbet af få måneder. Hertil kommer, at man i dag på baggrund af al tilgængelig viden vurderer, at den diquat, der ligger i jorden, ikke er til skade for miljøet.

Når alle de nye oplysninger om stoffet foreligger, forventer Miljøstyrelsen at have foretaget en ny vurdering af diquats egenskaber i løbet af nogle måneder.

MILJØstyrelsen 27. april 2001

Pesticidkontoret J. nr. M 7034-0164

Notat til Europaudvalget

om

retlige aspekter af sagen om anvendelse af sprøjtegiften diquat

1. EU-ordningen for aktivstoffer

Direktiv 91/414/EØF om plantebeskyttelsesmidler indeholder overordnet set tre hovedelementer. For det første indfører direktivet en fælles EU-godkendelsesordning for de aktivstoffer, der indgår i plantebeskyttelsesmidler. For det andet fastlægger direktivet regler for national godkendelse af de

plantebeskyttelsesmidler, som aktivstofferne indgår i. Endelig indeholder direktivet visse processuelle og materielle bestemmelser for så vidt angår overgangsperioden, indtil aktivstofferne er vurderet i EU.

I følge artikel 5 og 6 i direktiv 91/414/EØF om plantebeskyttelsesmidler kan aktivstoffer, der indgår i plantebeskyttelsesmidler, efter en fælles EU-vurdering optages på bilag I (positivlisten) til direktivet.

Proceduren er, at det enkelte aktivstof først bliver vurderet af en medlemsstat (rapporteurlandet), som fremsender et udkast til vurderingsrapport (monografi) og et forslag til EU-beslutning om stoffet til Kommissionen. Herefter diskuterer en række ekspertmøder det faglige indhold i monografien og fremlægger sit forslag til EU-beslutning om stoffet. Kommissionen fremsætter på dette grundlag sit forslag til EU-beslutning om stoffet, der drøftes i to forskellige arbejdsgrupper under Kommissionen: I evalueringsgruppen bliver især faglige spørgsmål drøftet, mens spørgsmål af mere administrativ karakter drøftes i lovgruppen. Begge disse arbejdsgrupper består af myndighedsrepræsentanter fra alle medlemsstater. Endvidere udtaler Den Videnskabelige Komité for Planter sig om specifikke, faglige spørgsmål om stoffet.

Inden Kommissionen træffer endelig beslutning om stoffet skal Kommissionens forslag til afstemning i Den Stående Komité for Plantesundhed, jf. artikel 6 og artikel 19 i direktiv 91/414/EØF om plantebeskyttelsesmidler, under anvendelse af den såkaldte III a-revisionskomitéprocedure. Komitéen udtaler sig med kvalificeret flertal, hvilket vil sige efter de stemmetal, der anvendes i Rådet. Kommissionen vedtager udkastet til beslutning, hvis det er i overensstemmelse med komitéens udtalelse.

2. Retlige aspekter ved optagelse af et aktivstof på EU-positivlisten

Når et aktivstof er optaget på positivlisten, er det en national opgave at tage stilling til - inden for rammerne af direktivet - om de plantebeskyttelsesmidler, aktivstoffet indgår i, kan godkendes til brug i det pågældende land under dette lands forhold.

Optagelse af på EU-positivlisten af et aktivstof, der er forbudt i Danmark, fører efter Miljøstyrelsens vurdering ikke umiddelbart til, at plantebeskyttelsesmidler med stoffet ikke længere kan stå på den danske forbudsliste. Der er den forskel på de to lister, at EU-positivlisten omfatter aktivstoffer, mens den danske forbudsliste omfatter plantebeskyttelsesmidler, der er forbudt i Danmark på grundlag af en vurdering af midlernes brug under danske landbrugs-, jordbunds- og klimaforhold, og herunder er midlernes effektivitet og eventuelle restkoncentrationer i fødevarer vurderet. Det følger heraf, at når et i Danmark forbudt aktivstof er optaget på EU-positivlisten, og et plantebeskyttelsesmiddel med stoffet efterfølgende ønskes markedsført i Danmark, skal der indleveres en ansøgning herom til de danske myndigheder.

Det bemærkes, at det følger af direktiverne om optagelse af de konkrete aktivstoffer, at også når et i Danmark *godkendt* aktivstof er optaget på EU-positivlisten, skal firmaer, der markedsfører midler med det pågældende aktivstof indlevere alle de undersøgelser om midlets egenskaber og effekter, der følger af datakravene i bilag III til direktivet om plantebeskyttelsesmidler, med henblik på en national vurdering af, om midlet (fortsat) kan godkendes. I modsat fald bortfalder godkendelsen af midlet.

Et firma, der ønsker at importere og sælge et plantebeskyttelsesmiddel kan vælge at søge om godkendelse af midlet på "almindelig" vis, jf. artikel 4 i direktivet om plantebeskyttelsesmidler, eller firmaet kan vælge at søge om godkendelse af midlet med henvisning til reglerne i direktivets artikel 10 om "gensidig anerkendelse" af andre landes godkendelser.

Ansøgning om "almindelig" godkendelse

Søges der "almindelig" godkendelse, jf. artikel 4 i direktivet om plantebeskyttelsesmidler, skal ansøgeren indlevere en række undersøgelser vedrørende selve midlets egenskaber, jf. datakravene i bilag III til direktiv 91/414/EØF. I den forbindelse skal ansøgeren blandt andet redegøre for midlets egenskaber under danske dyrknings-, plantesundheds- og miljøforhold - herunder klima forhold, ligesom der skal indleveres oplysninger om eventuelle restkoncentrationer i fødevarer under hensyn til danske dyrkningsforhold.

De danske myndigheder skal vurdere midlet efter reglerne i direktiv 97/57 - de ensartede principper for vurdering og godkendelse af plantebeskyttelsesmidler - bilag VI til direktiv 91/414. På det grundlag skal midlet vurderes ud fra den viden om aktivstoffet, der er opnået under EU-vurderingen og herunder de betingelser, der måtte være fastsat i forbindelse med stoffets optagelse på positivlisten. Ansøgningen skal endvidere vurderes ud fra ovennævnte data om midlet og ud fra den anvendelse i Danmark, der søges godkendt.

Hvis Danmark på dette grundlag afslår at godkende midlet, indeholder direktivet om plantebeskyttelsesmidler ingen regler for, hvilke skridt ansøgeren eller Kommissionen kunne tage med henblik på en EU-retlig prøvelse, såfremt ansøgeren eller Kommissionen ikke er enig i Miljøstyrelsens vurdering.

Ansøgning om gensidig anerkendelse

Hvis et aktivstof er optaget på positivlisten, og et middel med stoffet herefter er godkendt i en anden medlemsstat efter reglerne i De Ensartede Principper, kan en ansøgning om godkendelse indleveres i Danmark med henvisning til reglerne i direktivets artikel 10 om gensidig anerkendelse af andre medlemsstaters godkendelser.

Hvis midlet således søges godkendt i Danmark, kan ansøgeren henvise til, at et tilsvarende middel allerede er godkendt i en anden medlemsstat og at dyrknings-, plantesundheds- og miljøforholdene er sammenlignelige i de to lande. I følge direktivet betragtes det som hovedreglen, at hvis der er sammenlignelighed, indebærer det, at midlet godkendes i det land, hvori der søges om gensidig anerkendelse.

Hvis den danske vurdering af ansøgningen fører til, at sammenligneligheden ikke kan anerkendes, kan Danmark stille krav om yderligere undersøgelser, der er udført under forhold, der er sammenlignelige med danske forhold. I så fald skal Danmark underrette Kommissionen om, at der er krævet nye undersøgelser, og en begrundelse herfor skal gives. Kommissionen skal herefter i følge direktivet iværksætte en EU-komitéprocedure, der er identisk med beslutningsproceduren for optagelse af aktivstoffer på positivlisten.

Der kan også tænkes en situation, hvor Danmark ganske vist anerkender, at forholdene i Danmark og det land, der allerede har godkendt midlet, er sammenlignelige, men alligevel afslår at godkende midlet. Et sådant afslag kan være begrundet med, at Danmark ikke anerkender den måde, det "første" land har vurderet midlet på eller ikke anerkender den brug af midlet, det første land har godkendt. Også i denne situation skal komitéproceduren i værk.

Hvis det danske afslag underkendes i komitéproceduren, fordi Danmark stemmes ned med kvalificeret flertal, kan afslaget ikke opretholdes i henhold til direktivet, idet Danmark i følge direktivet straks skal godkende de indsendte undersøgelser eller godkende, at plantebeskyttelsesmidlet markedsføres.

Miljøgarantien

En EU-beslutning om optagelse på positivlisten kan ikke imødegås fra dansk side ved hjælp af miljøgarantien. Direktiv 91/414 om plantebeskyttelsesmidler er udstedt med hjemmel i Traktatens artikel 37 (tidligere artikel 43) om retningslinier for landbrugspolitikken. Denne artikel åbner ikke mulighed for brug af Traktatens artikel 95 (tidligere artikel 100 A) om harmonisering vedrørende det indre marked og herunder bestemmelserne om miljøgarantien.

